

Н.А. Скриннік, канд. філол. наук (*ХДУХТ, Харків*)

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сьогодні вища освіта покликана створювати умови для всебічного розвитку багатогранної особистості, формування її активної життєвої позиції, прагнення до самовдосконалення та самореалізації, розвитку творчого потенціалу. У контексті глобальної конкурентоспроможності одним з основних завдань вищої освіти є особистісний професійно-комунікативний розвиток, який передбачає розв'язання широких комунікативних завдань у різних ситуаціях професійної взаємодії.

Швидкі зміни, які відбуваються у сфері техніки та технологій, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій передбачають підвищення ролі різнопланової комунікативної взаємодії у професійній діяльності фахівців фінансово-економічної галузі, яка спрямована на розв'язання професійних завдань, координацію дій працівників, налагодження співпраці та обмін досвідом із вітчизняними та зарубіжними партнерами, встановлення ділових контактів, ведення переговорів, отримання трансферу значних обсягів інформації тощо. Водночас існує дефіцит фахівців нового покоління, які здатні комплексно поєднувати дослідницьку, проектну, організаційно-управлінську і репрезентативну діяльність у полікультурному і мультилінгвальному просторі. Це зумовлює потребу узгодження державних стандартів професійної підготовки майбутніх фінансистів та економістів у контексті світових тенденцій розвитку вищої освіти, що підсилює значущість формування іншомовної професійної компетентності – уміння спілкуватися рідною та іноземною мовами у щоденному житті та професійній діяльності.

З огляду на вищезазначене, виникає потреба у формуванні іншомовної професійно-орієнтованої компетентності майбутніх фахівців фінансово-економічної галузі, сформованість якої забезпечуватиметься, передусім, засобами іншомовної підготовки у системі професійної освіти.

Іншомовну професійну компетентність майбутнього фахівця фінансово-економічної сфери ми розглядаємо, як результат затрачених зусиль, спрямованих на формування таких іншомовних знань і вмінь,

які відображають лінгвістичний, професійно-контекстуальний, психологічний, соціальний та ситуативний стан мови як засобу професійного спілкування фінансово-економічної галузі та особистісного спілкування.

Формування іншомовної професійної компетентності (ПК) – одне із важливих завдань виховання повноцінної мовної особистості в умовах університетської освіти. ПК передбачає «накладання» іншомовних навичок на предметний зміст професії під час виконання професійних завдань таким чином, що викладання дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» в навчальному плані підготовки майбутнього фахівця не формально, а змістовно буде спрямовано на досягнення загальної мети навчання студента у вищому навчальному закладі – формування його професійної компетентності. Зокрема, ПК майбутнього фахівця можна розглядати як: здатність здійснювати міжкультурне професійно спрямоване спілкування; здатність взаємодіяти з носіями іншої культури, беручи до уваги національні цінності, норми та уявлення; здатність створювати позитивний настрій спілкування для комунікантів; здатність обирати комунікативно цілеспрямовані способи вербальної та невербальної поведінки на основі знань про науку і культуру інших народів у межах полілогу культур; результат затрачених зусиль, спрямованих на формування таких іншомовних знань і вмінь, які відображають лінгвістичний, професійно-контекстуальний, психологічний, соціальний та ситуативний стан мови як засобу професійного спілкування та особистісного спілкування; сформовану в процесі навчання іноземної мови здатність вільно і адекватно до умов соціально-рольових ситуацій професійної діяльності розуміти й зумовлювати відповідні мовленнєві висловлювання згідно з теоретичними положеннями і знаннями, що виконують інформаційно-комунікативну функцію, а також практичні вміння та навички, які забезпечують перцептивно-комунікативну та інтеракційно-комунікативну функції спілкування за допомогою засобів іноземної мови; володіння індивідом необхідною сумою знань, умінь і навичок, що визначають ступінь сформованості його професійної діяльності, стилю професійного спілкування та його особистості як носія визначених цінностей, ідеалів і професійної свідомості.

Кінцевою метою іншомовної освіти є ПК, яка являє собою сукупність окремих компетенцій і яка дозволяє на основі автономного пошуку і використання інформації іноземною мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності здійснювати свою професійну діяльність, підвищуючи її ефективність і тим самим створюючи передумови для професійного і кар'єрного зростання особистості.

Часто вважають, що іноземна мова в освітніх програмах майбутніх фінансистів та економістів не є важливою дисципліною, а такою, що лише перенасичує навчальний план, проте саме вона останнім часом стає тим засобом, який сприяє розширенню світогляду і формуванню високого рівня фахової комунікативної компетентності. За сучасних умов іноземна мова для професійного спрямування все більше набуває статусу «необхідної». Знання іноземної мови сприяє швидкій, вільній інтеграції особистості майбутнього працівника не лише до європейської, а й до світової системи фахових і суспільних взаємовідносин. Формування професійно-орієнтованої компетентності у майбутніх фахівців фінансово-економічної сфери в іншомовній комунікації є важливою складовою їхньої професійної підготовки.

Таким чином, сучасні освітні процеси у вищій освіті зумовлюють нагальну потребу створення цілісної педагогічної системи підготовки фахівців фінансово-економічної сфери, що передбачає оптимальне поєднання українських та європейських, традиційних і новаторських підходів до проблеми формування іншомовної професійної компетентності майбутніх фінансистів та економістів.